SPORT GVP
Gender Violence Prevention in & through sport

Sport GVP: Спречување на родово базирано насилство во и преку спортот

Разбирање на родово базирано насилство: Спортска перспектива

Co-funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them (Project Number: 101133538).

SPORT GVP
Gender Violence Prevention
in & through sport

Разбирање на родово базирано насилство во спортот

Тренинг пакет за спортски професионалци, спортски работници и спортски директори

Co-funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them (Project Number: 101133538).

Разбирање на родово базирано насилство во спортот

Цел: Да се обезбеди сеопфатно разбирање за родово базираното насилство (РБН), неговите различни форми и факторите што го поттикнуваат.

Клучни теми:

-Најзастапени форми на родово базирано насилство во различни контексти

-Културни, правни и системски фактори што придонесуваат за одржување на РБН

-Присуство и форми на РБН во спортските средини

-Стратегии за спречување злоупотреба и вознемирување во спортот

Таргет група: спортски професионалци, тренери, спортски администратори и спортисти.

Дефинирање на Родово базирано насилтво (РБН)

- **Дефиниција:** РБН се однесува на штетни дејства насочени кон поединци врз основа на нивниот род или дејства што непропорционално влијаат на поединци од одреден род.
- **Форми на РБН во спортот:**
  - **Физичко насилство:** Намерна употреба на сила што предизвикува повреда, болка или вознемиреност.
  - **Сексуално насилство:** Несакани сексуални напади, присила, вознемирување или злоупотреба.
  - **Психолошко насилство:** Емоционална манипулација, закани, понижување и заплашување.
  - **Економско насилство:** Контрола врз пристапот до финансиски ресурси, стипендии или можности за вработување

- **Референца:** Истанбулската конвенција дефинира четири главни форми на родово базирано насилство: физичко, сексуално, психолошко и економско насилство.

Видови на РБН

Видови на родово-базирано насилство

Сексуално насилство

- Неконсензуални или принудни дејствија (на пр. злоупотреба, трговија со луѓе)
- 5% од жените во Европа се жртви на насилство до 15 години.

Психичко насилство

- Однесувања кои што го нарушуваат менталното здравје (на пр. принуда, заплашување)
- 43% од жените во Европа искусиле злоупотреба од интимен партнер

Физичко насилство

- Постапки кои што предизвикуваат физичка повреда (на пр. удари, туркања)
- 3% од жените во Европа искусиле најмалку еден ваков инцидент до 15 години.

Економско насилство

- Постапки кои што спречуваат финансиска независност (на пр. лимитиран пристап до финансиски ресурси)

Фактори кои придонесуваат за РБН во спортот

- **Културни и социјални норми:**
  - Родовите стереотипи предизвикуваат машка доминација во спортот и нормализирање на вознемирување.
  - ЛГБТКИ+ и женските спортисти се непропорционално засефнати од дискриминација и насилство.
- **Институционални и легални бариери:**
  - Слаба примена на политики овозможува РБН да продолжи.
  - Недостаток на стандардизирани механизми за пријавување ги обесхрабрува жртвите да одат напред.
- **Економска зависност:**
  - Спортистите имаат страв од загуба на спонзорства, стипендии или договори доколку пријават РБН.
- **Политички фактори:**
  - Незастапеноста на жените и ЛГБТКИ+ заедницата во политика, ја лимитира нивната способност да бидат предводници на ефективни политики кои го адресираат РБН.

Присуство на РБН во спортски средини - 1

Клучни статистики:

- Студии покажуваат дека 31% од жените во Европа искусиле најмалку еднаш психичко насилство после 15тата година.
- Истражувањата покажуваат дека присуството на сексуално вознемирување варира во широк спектар, од 1% до 64%, зависно од контекстот и околината (Lang et al., 2023).

Студии на случај:

- Скандалите за насилство во гимнастика и фудбал ги означуваат системските пропусти кога станува збор за адресирање на РБН.
- Медиските истражувања доведоа до реформи во политики во спортските федерации ширум светот.

Присуство на РБН во спортски средини - 2

- **Осетливи групи:**
  - Спортистките почесто се соочуваат со сексуално насилство и дискриминација.
  - ЛГБТКИ+ индивидуите се соочуваат со хомофобично и трансфобично насилство во спортските средини.
  - Младите спортисти се најчесто ризични поради нивната зависност од тренерите и институциите.

Стратегии за превенција и адресирање на РБН во спортот – 1

- **Лидерство и културни промени:**
  - Спортските федерации мора да промовираат родова еднаквост и безбедни механизми за пријавување.
  - Спортистите мора да бидат охрабрени да ги предизвикаат дискриминирачките норми.
- **Политики и процедури за заштита:**
  - Утврдување на јасни механизми за пријавување на случаи за РБН.
  - Имплементирање на кодекси за однесување на тренери и персонал.

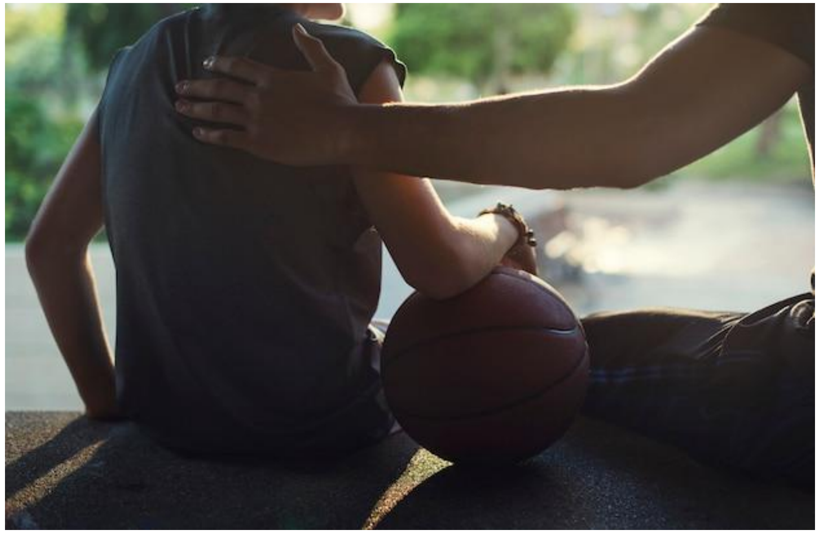

Стратегии за превенција и адресирање на РБН во спортот – 2

- **Образование и свест:**
  - Програми за обука за родова чувствителност и интервенција од страна на присутни.
  - Интегрирање на свеста за родово засновано насилство во спортските курикулуми и сертификациите за тренери.
- **Мерки на одговорност:**
  - Независни истраги и правни акции против сторителите.
  - Прозрачни дисциплински постапки за доведување на сторителите до одговорност.

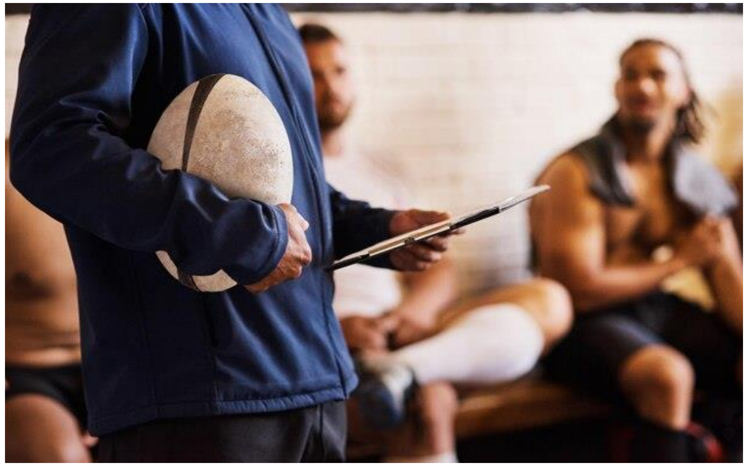

Рефлексија и дискусија

- Клучни прашања
  - *Кои се главните бариери при адресирање на РБН во спортот?*
  - *Како спортските организации можат да имплементираат ефективни мерки за превенција?*
  - *Која е улогата на тренерите и спортистите во поставувањето на култура на почит и одговорност?*

Заклучок

Сумирање:

- РБН во спортот е системски проблем кој што има потреба од проактивна интервенција.
- Образование, развој на политики и пристапите насочени кон жртвите се клучни
- Соработка меѓу засегнати страни (спортисти, институции, креатори на политики) се неопходни за креирање на трајни промени.

Прашања?

Ви благодарам

Co-funded by the
European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them (Project Number: 101133538).